

Važna rješenja za digitalizaciju i digitalnu transformaciju

👤 Dražen Tomić (/search/?search=Dražen Tomić&search_boolean=and&filter=autor) © 26.09.2022.

🖨️ Print (<https://www.ictbusiness.info/poslovanje/vazna-rjesenja-za-digitalizaciju-i-digitalnu-transformaciju.phtml>)

AKD je jedna od najznačajnijih tvrtki na području digitalizacije usluga javne uprave u Republici Hrvatskoj, ističe u razgovoru za ICTbusiness.info glavni direktor Agencije za komercijalnu djelatnost Jure Sertić.

Prema njegovim riječima sve projekte s područja digitalnog identiteta i sigurnosti realizirali su na najvišoj razini što im je omogućilo dugogodišnje iskustvo i brojne kompetencije na ovom specifičnom i vrlo osjetljivom području.

AKD radi niz usluga namijenjenih građanima i poduzetnicima koje se izdaju na ime i za račun države. O kojim je to uslugama i rješenjima riječ i u kojem smjeru se planira njihov razvoj?

AKD je jedna od najznačajnijih tvrtki na području digitalizacije usluga javne uprave u Republici Hrvatskoj. Sve projekte s područja digitalnog identiteta i sigurnosti realizirali smo na najvišoj razini što nam je omogućilo dugogodišnje iskustvo i brojne kompetencije na ovom specifičnom i vrlo osjetljivom području.

Uz implementaciju novih informacijsko-komunikacijskih tehnologija te uz usvajanje sigurnosnih i regulatornih zahtjeva AKD će nastaviti razvijati proizvode i usluge koji se temelje na high tech ICT i smart card tehnologiji.

Uloga AKD-a u procesu digitalne transformacije javnog i državnog sektora osobito je vidljiva kroz projekte Certilia - AKD-ov brend digitalnog identiteta te Platforma za e/m-Potpis i e/m-Pečat, Sustav za izdavanje EU digitalnih COVID potvrda, i rješenja u transportnom sektoru.

AKD je uspostavio interoperabilna rješenja vezana uz sljedivosti u duhanskoj industriji i na području ribarstva. Tvrtka se međunarodnim projektima pozicionirala među europske lidere u području identiteta, sigurnosti i kriptografije, te je svoja znanja i kompetencije maksimalno uložila u digitalizaciju RH koja je u funkciji razvoja gospodarstva te u najboljem interesu građana.

Elektronička osobna iskaznica, pa i njezin dio u mobilnom obliku neki su od najvažnijih projekata....

Građani AKD ponajviše prepoznaju kroz osobnu iskaznicu. Generacija 2 eOsobne iskaznice izdaje se od 2. kolovoza 2021. temeljem Zakona o osobnoj iskaznici i EU Uredbe o jačanju sigurnosti osobnih iskaznica građana Unije i boravišnih isprava koje se izdaju građanima Unije i članovima njihovih obitelji.

Hrvatska osobna iskaznica sadrži biometrijske podatke slike lica i otisaka dva prsta, koji su pohranjeni u beskontaktnom čipu, jednako kao i kod biometrijske putovnice. Biometrijski podaci zaštićeni su od neovlaštenog pristupa suvremenim kriptografskim mehanizmima sukladno važećim ICAO standardima.

Osobna iskaznica također unutar kontaktnog čipa sadrži dva certifikata: identifikacijski i kvalificirani elektronički potpisni certifikat. Identifikacijski certifikat služi za osiguranje elektroničke potvrde identiteta osobe kojoj je izdana osobna iskaznica te autentikaciju u svrhu pristupa elektroničkim uslugama (poput e-građana), a kvalificirani elektronički potpisni certifikat ima pravnu snagu kao i vlastoručni potpis.

U svrhu zaštite hrvatskih građana osobna iskaznica sadrži cijeli niz novih, naprednih elemenata protiv krivotvorenja. Svi zaštitni elementi sigurnosno su razmješteni na različitim pozicijama unutar velikog broja slojeva kartice na način da je vidljiv svaki pokušaj manipulacije.

Digitalni potpis je novost za hrvatske građane, a olakšava ne samo poslove s državom za građane nego i za poduzetnike...

Nacionalnim projektom nove osobne iskaznice i ID mobilne aplikacije građanima je omogućeno pravovaljano elektroničko potpisivanje putem mobilnih telefona i tableta, a razvijeno je i rješenje za elektronički identitet i kvalificirane usluge povjerenja Certilia koje prednjači kvalitetom i tehnologijom te je jedinstveno na području EU-a. Osim Certilie, razvili smo i kID korporativnu karticu za sigurnu online identifikaciju i digitalno potpisivanje.

U AKD-u je razvijena i platforma za e/m-Potpis i e/m-Pečat koja predstavlja jedinstveno rješenje koje će omogućiti tijelima državne i javne uprave elektroničko potpisivanje i ovjeru dokumenata te povećanje efikasnosti poslovanja i smanjenje troškova dostave dokumenata. Implementacija Platforme za e/m-Potpis i e/m-Pečat podržava servise za elektroničko potpisivanje i pečatiranje dokumenata sa svih platformi i uređaja, kao i validaciju (provjeru) tih elektroničkih potpisa i pečata

Spomenuli ste sustav Certilia. O čemu je točno riječ?

Hrvatskim građanima koji posjeduju novu osobnu iskaznicu digitalni identitet je sada dostupan putem Certilia mobilne aplikacije za autentifikaciju i potpisivanje.

Certilia je AKD-ov brend digitalnog identiteta i elektroničnog potpisivanja dokumenata putem mobilnih uređaja. Usluge su dostupne putem besplatne istoimene mobilne aplikaciju koju može preuzeti svatko tko aktivira svoju elektroničku osobnu iskaznicu i podnese zahtjev za mobilni identitet putem web stranice certilia.com.

Certilia proširuje postojeći digitalni nacionalni eID i osigurava sigurniju i zeleniju budućnost hrvatskoj državi. Kontinuiranim unaprijeđenjima korisničkog iskustva i funkcionalnosti, vjerujemo kako je Certilia rješenje za sve nas.

Koje se usluge i rješenja nude kroz sustav Certilia?

Istaknuta funkcionalnost ove platforme jest mogućnost potpisivanja dokumenata online gdje god se nalazili vi ili druga strana koju ste zatražili ovjeravanje poslanih dokumenata potpisom. Dokumenti potpisani Certilia potpisnim certifikatima imaju jednaku pravnu valjanost kao i vlastoručni potpis na području cijele EU. Platforma je zasnovana na cloud tehnologiji što omogućava fleksibilnost i jednostavnost pri korištenju.

Certilia omogućava i pristup svim dostupnim e-uslugama putem mobilnih uređaja te bilo kojem sustavu e-Građani koji je omogućen od država članica Europske Unije uz verifikaciju najveće razine sigurnosti. Mobilnu aplikaciju uz naknadu mogu preuzeti i građani drugih država članica.

Uz Certilia mobilni identitet moguće je predati zahtjev za putovnicu ili vozačku, upisati dijete u vrtić, naručiti se za pregled kod liječnika, potpisati ugovor za kupnju ili prodaju nekretnine, koristiti više od stotinu usluga portala e-Građani.

Na koji se način AKD korisnicima omogućava visoku razinu sigurnosti u sustavu Certilia i drugim sustavima koji to zahtijevaju?

AKD je kvalificirani pružatelj usluga povjerenja u zemljama članicama Europske unije i Europskog gospodarskog prostora, a u skladu s pravilima Uredbe eIDAS. Navedena oznaka jamči korisnicima sigurnost te visoku kvalitetu usluga provođenja elektroničkih transakcija, kao i status kvalificiranog pružatelja usluga povjerenja. Građani imaju pristup službenoj listi pružatelja usluga povjerenja koju objavljuje Europska komisija, a na kojoj se nalazi AKD. Pod EU oznakom povjerenja AKD je certificiran za pružanje usluga elektroničkog potpisa, elektroničkog žiga i vremenskog pečata.

Svoju sigurnosnu politiku AKD svake godine dokazuje kroz nadzorne audite najznačajnijih međunarodnih akreditacijskih tijela, pa nas to stavlja u poziciju jedne od najreguliranijih tvrtki u Europskoj uniji.

Interoperabilnost AKD-ovih rješenja na području Europske unije jedan je od preduvjeta ostvarivanja ciljeva EU. Kako je to riješeno?

Osobna iskaznica i prateći IT sustavi uvršteni su na popis interoperabilnih sredstava identifikacije visoke razine u EU. Temeljem navedenoga, hrvatski građani koji posjeduju elektroničku osobnu iskaznicu s identifikacijskim certifikatom, mogu pristupati i koristiti eUsluge drugih zemalja članica EU.

Elektroničke funkcionalnosti i fizičke karakteristike iskaznice provjerene su i certificirane od strane međunarodnih akreditiranih laboratorija.

Kartica kao mjesto za sigurnu pohranu certifikata je cjelovito rješenje, utemeljeno na digitalno-sigurnosnoj tehnologiji s osiguranom kriptografskom zaštitom, operativnim sustavom, vlastitim appletom, integriranim, certificiranim kontaktnim čipom, te uključenim različitim optičkim vrstama i razinama sigurnosnih značajki. Ona je provjerena i od strane ovlaštenog tijela,

Njemačkog Saveznog ureda za informacijsku sigurnost (Bundesamt für Sicherheit in der Informationstechnik - BSI) te nosi certifikat o usklađenosti sa zahtjevima Common Criteria EAL4+ koji uključuje funkcionalnosti svih zaštitnih profila iz serije EN 419211.

AKD je radio na nekoliko različitih projekata EU digitalne COVID potvrde, sljedivost duhanskih proizvoda, pametna rješenja u integriranom transportu, sustav za središnju obradu tahografskih podataka (SOTAH) te digitalizacija obalnog linijskog prijevoza putnika?

AKD je uspostavio Nacionalni sustav za izdavanje EU digitalnih COVID potvrda te je time RH postala prva članica koja je potvrdila funkcionalnost i interoperabilnost sustava. U tvrtki je razvijena i besplatna mobilna aplikacija CovidGO koja korisnicima osigurava praćenje trajanja potvrde, provjeru njezine valjanosti i spremanje u digitalni novčanik.

AKD je kao hrvatski izdavatelj jedinstvenih identifikacijskih oznaka za jedinična i agregirana pakiranja duhanskih proizvoda predvodnik u Europskoj uniji u procesima razvoja, čime je pozicionirao RH kao prvu članicu koja je 2019. objavila službenu verziju sustava i započela s registracijom poslovnih subjekata. Ovakav način povezivanja i označavanja omogućava nadzornim tijelima praćenje puta kutije cigareta ili drugog duhanskog proizvoda od tvornice ili države u koje su proizvedeni do krajnjeg prodajnog mjesta.

Pametna rješenja u integriranom transportu

Na području cestovnog prometa AKD pridonosi provođenjem projekata usko vezanih uz povećanje opsega i izvora podataka, njihovo prikupljanje i obradu, uspostavlja analitičke sustave i provodi projekte digitalne razmjene prometnih podataka u EU. Kao punopravni član CORTE-a, međunarodne platforme za cestovni prijevoz, sigurnost i zaštitu AKD je postao dijelom EU projekta TRACE 2 (Transport Regulators Align Transport Enforcement). Cilj projekta je učinkovita i usklađena provedba paketa mobilnosti 1 s naglaskom na pravilima o vremenima vožnje, upućivanju vozača, ali i pravilima o pristupu tržištu i profesiji. Materijali koji će nastati u sklopu ovog projekta biti će temelj provedbe i harmonizacije na razini EU.

Potpuno hrvatsko rješenje razvijeno i implementirano u AKD-u – SOTAH, središnji je sustav za sigurnu pohranu i obradu tahografskih podataka za poduzeća, a za izvršnu vlast je alat za adekvatno izvještavanje EU i učinkovitije donošenje politika cestovnog teretnog prometa. AKD je kao nositelj javne ovlasti za izdavanje kartica tahografa, proveo uvođenje sustava tahografskih kartica GEN2 čime je Hrvatska uvrštena među prve tri zemlje EU koje su pravodobno ispunile svoju obvezu. Tvrtka je također pokrenula projekt uvođenja sustava GEN2V2 čija je potpuna implementacija obvezna na cijelom području EU od kolovoza 2023.

Europa je pred regulatore stavila i zahtjeve za uspostavu Nacionalnih pristupnih točaka kako za putnički tako i za teretni promet, kao i uspostavu transportnih inteligentnih sustava. Iz tog razloga MMPI je u suradnji s AKD-om unutar NPOO-a prijavio tri projekta koji se temelje na prikupljanju, obradi i razmjeni podataka, kao i uspostavi nacionalne pristupne točke za teretni promet: Nacionalni sustav elektroničke pohrane i razmjene podatka u cestovnom prometu (NSCP); Praćenje prijevoza opasnih tvari u cestovnom prijevozu e-ADR te Izvještajno upravljački sustav putničkog i teretnog prijevoza u cestovnom prometu.

Zajednički nazivnik ovih projekata je interoperabilnost – na svim razinama. Cilj je smanjiti prepreke za javna tijela pri pristupu podacima te im omogućiti upotrebu podataka kako bi se bolje informiralo sudionike u cestovnom prometu, optimiziralo upravljanje prometom i posljedično povećala sigurnost na cestama.

U javnosti je manje poznato kako postoji i Sustav za evidenciju korisnika obalnog linijskog prijevoza – SEOP. Transakcijski sustav odvija se u realnom vremenu uz korištenje web-servisa i pametnih kartica, te tako 24 sata dnevno prati više od 70 različitih brodskih linija i 110 luka te sadrži evidenciju svih putnika. SEOP je ogledno i inovativno rješenje za one stop shop paradigmu i interoperabilnost, komplementarno zahtjevima European Interoperability Frameworka.

AKD u nadolazećem izazovnom razdoblju nastavlja put kao moderna IT tvrtka. Naša projekcija budućeg razvoja temelji se na realizaciji Nacionalne strategije razvoja Hrvatske do 2030. što uključuje zelenu i digitalnu tranziciju RH.

*** Izradu projekta „Utjecaj digitalne transformacije na razvoj javnih usluga u Hrvatskoj“ sufinancirala je Agencija za elektroničke medije iz Programa poticanja novinarske izvrsnosti**